

UJVIDÉKI HIRLAP.

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik minden SZOMBATON.

Előfizetés: egész évre 6 frt, félévre 3 frt,
negyedévre 1.50 kr

Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:

dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Erzsébet tér 6-ik sz.

Kéziratok vissza nem küldetnek.
Hirdetések díjszabály szerint.

Művészeti közviszonyok.

(A) A modern nemzetek kulturális törekvéseinek egyik legerősebb istápolója, a művészet, nálunk bukni készül. Haszon-talan politikai és társadalmi küzdelmeink közepette pangani hagytuk a művészet minden ágát; nálunk még a kezdet kezdetén vannak azok a művészeti fajok, amelyek a legtöbb művelt országban már dicsőségük tetőpontján állanak. És ez az oka, hogy míg a többi nemzetek politikai és társadalmi dolgokban is elérték a teljes polgáriasság az azt a vonalát, melyet ennyi idő alatt és ilyen körülmények között elérhettek, mi visszamaradva szégyenkezve hallgathatunk a világ előtt a nálunk uralkodó művészeti állapotokról. Nem tudjuk felmutatni hosszú életünk eredményét, nem tudunk felmutatni egy becsületos intézményt, egy tisztességes alkotást, amivel segíteni akartuk volna elárult művészetünket.

Pedig a művészet egyik főszköze a művelődésnek s arra egy civilizált országban mindig kell pénznek lenni. Nálunk pedig kétszeres szükség van a művészet fellendülésére, mert politikai életünk sivár, társadalmunk szintén pangásnak indul. A népnek nincs semmi műveltsége s épen ezért van meg a válaszfal a két osztály között. Itt csak egy egészséges művészeti viszony teremtése használhat. Annyira el vagyunk maradva, hogy radikális gyógyszer kell.

Most úgy látszik kezdik átérteni néhányan a kérdés nagy fontosságát. Társadalmi és politikai életünkön új, egészséges ábra szele fú végig és nem hagyja érintetlenül közéletünk egyik szereplő faktorát sem. Apostolok támadnak a művészet terjesztésére, az újságok vetekedve hirdetik az új eszmét, az egészséges művészetű jövő eljövételét. Társadalmunk mozogni kezd Arisztokráziánk pártfogásába veszi, pénzarisztokracziánk istápolni kezdi a művészetet. Felvillanyozza sivár politikai életünket is és támogatókat szerez magának a parlament körében. Az a lelkes akció, melyet Hock János indított a politikában s amely mozgalomhoz csatlakozott Wlassics Gyula kultuszminiszter is, egy új, egészséges jövő eljövételét hirdetik. —

És szép időknek nézünk így elébe. Tán megérjük újra Mátyás király idejét. Idegen tudósok, művészek jönnek el hozzánk, hogy segítsenek minket abban a

munkában, amelylyel jövőnk alapját akarjuk megvetni.

Hisz vannak nálunk is nagyok elegen. Akárhány nagy művészt szült már a magyar föld, de elbocsátottuk oktalan garaszkodással valamennyit. Nagy színművészeink; nagy zene és képzőművészeink idegenben keresik a dicsőséget s mi megfélekedve róluk, csak akkor jutnak eszünkbe, ha egy óriási sikert aratnak, egy-egy babérlevelet kapnak a külföld rajongóitól. Olyan siralmas ez az állapot, hogy a legnagyobb fáradtság, áldozatkészség kell teljes megjavításához. Hosszú idők mulasztását kell kipótolni.

Hogy mennyit kell egy művelt nemzetnek művészeti dolgokra áldozni, mutatja a külföld példája. Mással már jóideje azon a fokon van a művészet, ahová ily visszamaradottság mellett mi csak sok és kitartó munka után juthatunk el. Eddig minden rosszban utánoztuk a külföld példáját, csak az ilyen egészséges példa nem ragad ránk.

Mi az oka ennek?

Talán, hogy olyan szegények vagyunk, hogy ilyen dolgokra nem telne abból az összeharácsolt, összezerőszakolt pénzből, amit a mi hálás kormányunk kizsárolt tőlünk olyan czélokra, amelyek távolról sem annyira szükségesek, oly sürgősek, mint a művészet istápolása.

Nem igaz, nekünk lenne erre pénzünk, csak több jóakarát, több belátás és józan-ság kellene hozzá az intéző és kormányzó körök részéről. Talán most meg fog változni ez a keserves állapot, talán megértik a nagyfejűek néhány apostol intó szavát s teljes erővel hozzálátnak a radikális kúrához.

Akkor ragadni fog a nagyok példája s az eddig közönyös nagyközönséget is elfogja a kötelességérzet.

Ilyenformán még visszanyerhetnők jóhírünket és nem emlegetnének bennünket a külföldön a barbár nemzetek között.

Mindenesetre cselekednünk kell sürgősen és pedig úgy, ahogy józan eszünk diktálja.

Annyit tudunk már legalább, hogy a politika és társadalom nagyfejűi között is vannak eszmetársaink.

Komoly, öntudatos munkánk után nem fog a siker sem elmaradni!

Budapesti levél.

1898. június hó 22.

Semmi szenzáció Szerkesztő Úr!

A főváros alszik mint a bunda, a publikum szemig lehuzott kalappal lankadtan jár az utcán, a színházak csukva, a parlament vakációzik, mintha elköltözött volna Pestről az élet.

Aközben pedig messze vidékről dinamitos hírek érkeznek, Amerikában püfölik egymást a spanyolok és a kubai benszülöttekkel egyesült amerikaiak.

Mi innen nyárias lankadtsággal vesszük a hihetetlen kacsa híreket, amiket szükölködő riporterek adnak fel előlegkérési kérvénnyel mellékelve.

Nem izgat minket fel semmi, semmi. Csendes a város.

Aki csak teheti, menekül innen, ha meszebb nem, legalább a kültekre, ahol talán egy kevés árnyat.

Ott van még egy kis élet is.

A szinkörök friss erővel játszanak. Feld Zsigmond, a városligeti Szinkör érdemes igazgatója jubilált a héten. Most volt tíz éve, hogy megmagyarosította az ő hús múzsacsarnokát.

S a publikum meg is adta neki a megérdemelt köszönetet. Bánk-Bánt adták ünnepi előadásul elég jól és elég szép sikerrel.

A Kisfaludy színházban a Horváth féle színiskola tartotta vizsgálatát, amelyen precíz játékaival Almási Lola tűnt ki.

Feld Zsigmond mellett még egy magyar kulturharcos szerepelt a héten. Horváth Zsigmond a városligeti népligeti nyári színház igazgatója adott be egy panaszos kérvényt a fővárosnak, engedjék meg neki, hogy színházban automata buffetet állíthasson fel. Mindenesetre megérdemelné a városatyák jóakarát az az igazgató, aki a magyar kultúra terjesztése közben az anyagi tönk szélére jutott.

Egyébként nyugodtan alszik ez a lomha város, nem zavarja pihenésében a krajezáros újságot árusító rikkancs hangos kínálgatása sem.

Erről jut eszembe, hogy ha a mostani ösvényen halad tovább az újságkiadás, akkor nemsokára minden újságvevő egy-egy hizott kacsát kap a maga krajezárijáért.

Ugy talán még lehet fogni olvasót nyáron is.

Musz.

Ujdonságok.

(József kir. hercege nálunk.) A hétfő esti gyorsvonattal érkezett hozzánk a népszerű főherceg Bodnár alezredes és br. Vécsey huszárszázados parancsörtszt kíséretével. Fogadására a vasúti állomáson varakoztak a főispán, a polgármester, a polgármesterhelyettes és a főkapitány a hatóság képviselőiben, továbbá a katonaság részéről Schraml altábornagy kerületi parancsnok segédtsztjével, Hofbauer hoavédezedes dandárparancsnok segédtsztjével és Czeisberger százados, zászlóaljparancsnok segédtsztjével, rajtok kívül még Lacklein őrnagy térparancsnok. A főherceg a fellobogózott utcákon át egyenesen a központi szállóba hajtattott. Reggel 7 órakor már a gya-

korló téren volt s megszemlélte az itt állomásozó honvédszázalját, velük szakasz, század, zárt és harcászati gyakorlatot tartatott, amelyek befejezte után teljes meglepedését fejezte ki. Derék rendőrségünket is szép elismeréssel jutalmazta, midőn a budapesti rendőrséggel hasonlította össze és nem a mi rendőrségünk hátrányára. Délben asztalánál szűk körben vendégeket is látott és pedig a katonai méltóságokon kívül a főispánt, polgármestert, Opacsics püspököt, Kopper apátot s Devich törvényszéki elnököt. Délután a 4 órai vonattal elutazott. A főherceg egész itt időzése alatt az egész város szépen fel volt lobogóva és hétfőn este ki is volt világítva.

(Darányi miniszter Ujvidéken.) Vasárnap este érkezett hozzánk Darányi földmívelési miniszter, hogy a selyemgyárnak átadásánál jelen legyen s azt egyuttal megszemlélje. A szemlét hétfőn reggel tartotta, onnét pedig szőlőtelepeseink telepét tekintette meg, s egyben megígérte, hogy a bács és szerémmegyei részekre Ujvidéken szénkénegetelep állíttat fel. Megtekintette még az új erdőt is. Hétfőn délelben tiszteletére a főispán ebédet rendezett, melyen a katonai és városi hatóságok fejei, állami hivatalok főnökei, a felekezetek lelkészei és előjárói voltak hivatalosak. A miniszter még hétfőn este visszautazott Budapestre.

(Bruck-jubileum.) Mult számunkban közöltük már, hogy Bruck Ferenc keresk. igazgató tanárkodása 25 évének betöltése alkalmából tanítványai s tanártársai jubileumot rendeztek. A jubileumi ünnepély e hó 22. és 23-án folyt le, melyen a város polgársága is nagy számmal vett részt. 22-én este fátylas menetet rendeztek, a fátylavivők a tanulók és a polgárság köréből kerültek ki. Lakása előtt az ujvidéki dalárda énekelt s azután dr. Horváth Géza üdvözlő beszédet tartott, melyre az ünnepelt válaszolt. 23-án délelőtt iskolai ünnepély volt a lövöldében, a melyen diszes közönség vett részt. Ez alkalmából egyuttal Juba Károly volt tanítványa átnyújtott egy „Bruck Ferenc jubileumi alapítvány” című és 500 koronáról szóló alapítólevelet, melyet, a helybeli iparosok, kereskedők és a volt tanítványok gyűjtöttek össze, és melynek kamatjából egy szorgalmas tanuló lesz segélyezendő. Este 8 kor közel 150 terítékű bankett volt. A banketten számos felköszöntőt mondtak, melyek nagyobb része az ünnepeltet illette.

Az Ujvidéki Hirlap tárczája.

Paraszt-história.

Írta: Márki.

Letelt a keserves három esztendő! A szép tavasz meghozta a szabadulást s Bodor Pali ujjongva indult hazafelé. A rétek, mezők már virágdíszit öltöttek, a nap aranyban tündöklött az égen, mindent elárasztva éltető melegével. S amint a réteken, mezőkön át ballagott Pali hazafelé, oly boldognak érezte magát, mert az ő virágjára, gondolt, aki neki nyillik, neki illatozik. S dalolt, mint a madár, amely feje felett lebegett, érzelmmel, édesen; aztán elgondolkozott, hogy milyen boldog lesz ő ezután Piroskájával, aki bizonyosan hű maradt hozzája, hiszen megfogadta ezelőtt három évvel, mikor elvitték őt, katonának.

Még csak egy erdőn kellett keresztülmennie, hogy meglássa szülőföldjét s elérje boldogságát. Lassanként beért az erdőbe is, ahol vig szerelmes madárdal fogadta.

Oh olyan jól esett volna neki tovább hallgatni a dalt s leheveredni a puha pázsitra, de csak ment, mert úgy vonta őt szíve a másik sziv felé.

*

Kiért az erdőből s előtte állott a kis falu, diplomával és nádas házacskáival. Bodor Pista elgondolta, hogy mily édesen csendül fülébe a hű szerető dala.

Szive hevesen dobogott.

Ismerősöket látott az uttól távolabb dolgoztatni a földeken, de nem akart hozzájuk menni. Sietett Piroskájához.

(Halálozás.) Balla Istvánné szül. szamosujvár-némethi Dániel Lipolda életének 61. évében meghalt. Halála széles körökben mély részvétet keltett. Ki őt ismerte, benne nemcsak a művelt jótékony, hanem azt a nőt tisztelte, kiről a költő azt mondja hogy magyar nő. Halálával dr. Balla Emil és dr. Balla Aladár ügyvédek anyjukat vesztik el. Legyen könnyű neki a föld. A család a következő gyászjelentést adta ki. Mérhetlen fájdalomtól lesújtva értesítjük rokonainkat és ismerőseinket, hogy f. hó 18-án déli 1/4 órakor mentette meg a Mindenható hosszan tartó szenvedéseitől hön szeretett nőmet, édes jó anyánkat illetve nagyanyánkat, sógornőmet, anyósunkat, testvérünket Balla Istvánné szül. szamosujvár-némethi Dániel Lipolda-t életének 61-ik évében. A felejthetetlen drága halott temetése f. é. június hó 20-án d. u. 5 órakor lesz, az engesztelő szent mise áldozat pedig f. é. június hó 21-én reggel 7 órakor fog a helybeli róm. kath. szentegyházban megtartatni. Béke hamvainak! Ujvidék, 1898. június hó 18-án. Balla István, mint férj. Balla Emil, Balla Árpád, Balla Aladár, Balla Géza, mint gyermekek. Cserményi szül. Dániel Mária, Szebold szül. Dániel Hermma, mint nővérek. Balla Pál, mint sógor. Balla Emilné szül. Seregi Ilka, Balla Árpádné szül. Juba Matild, mint menyek. ifj. Balla Emil, Balla Tibor, Balla Lehel, Balla Irén, ifj. Balla Árpád, Balla Ilonka, ifj. Balla Pál, ifj. Balla Matild, Baila Margit, mint unokák.

(Előléptetés.) Az ujvidéki kir. kath. magyar főgymnázium tanári testületének tagjai közül előléptek: Városov Tivadar igazgató és Korény-Scheck Vincze tanár a VIII. fizetési osztály 1-ső fokozatába; Hollós Lipót, Kovács János, Pap József és Zanbauer Ágoston a VIII. fizetési osztály 2-ik fokozatába; Molnár János a IX. fizetési osztály 1-ső fokozatába.

(Az Ujvidéki Dalárda) ma, d. e. fél 11 órakor tartja ezidei rendes közgyűlését az alapszabályokban előirt tárgysorozattal, amelyre az egyesület összes tagjai tisztelettel meghívattak azzal, hogy az esetre, ha a közgyűlés határozatképes nem lenne, úgy az jövő vasárnapon július 3-án d. e. fél 11 órakor fog megtartatni és pedig a jelenlevők számára való tekintet nélkül.

(Egy urinó a megégés veszélyében.) Szerdán estefelé Jankovits Pál ügyvéd neje a kenyéru-teza Radovánovits-féle ház előtt beszélgetett,

Az utca porában vig gyerekcsoport játszadozott. Ő pedig ment a házak mellett. Egyszerre egy házból pajkos dalt hall. Figyelni kezdett. A dal az „Ó” dala; a hang az „Ó” hangja.

A dal kaczagásba megy át.

Bodor Pali a kerítéshez lép. Benéz.

Irtózatos látvány tárul szemei elé.

Feje zug, szédülni kezd s görcsösen fógózik a kerítés fájába, hogy el ne essék. Aztán kiáltani akar, de csak egy sóhajtás tör elő kebléből s tántorogva megy tovább

Azt beszélik a faluban, hogy hazajött Bodor Pali. Látták tántorogni az utcán. Szóltak is hozzá, de nem felelt s azután elment, eltűnt

*

Elment Bodor Pali, nem tudták, hogy hova. Egy hónap mulva nagy esküvőre készültek a falubeliek. Kabos Józsi esküszik meg a hűtlen Piroskával.

Pünkösöd Vasárnap lesz az esküvő.

Nem győzték már várni a lakodalmat, sem a legények, sem a leányok, mert hej! az lesz ám az esküvő!

Elérkezett végre piros Pünkösöd napja. A nagymise után adták össze az új párt. Hiába nyalka legény a Kabos Józsi! (Szegény Bodor Pali is nyalka legény volt!)

A templomból Kabosékhöz ment a lakodalmas nép zeneszóval.

Egész nap mulattak.

Ilyen lakodalom se lesz egyhamar.

Estefelé tánczra perdültek. Szépen jártak el a mennyasszonyi tánczot. Az új pár korán bement a szebbik szobába, de azért a lakodalmas nép tovább mulatott, duhajkodott.

midőn egyszerre csak selyem tafota ruhája valamely ott heverő égő cigarettától lobbort vetett. Szerencsére idejében észrevette a veszedelmet s a bajból menekült.

(Dalestély.) Az Ujvidéki Dalárda 1898. július hó 2-án azaz szombaton este 8 órakor a polgári lövölde összes helyiségeiben táncz-czal egybekötött dalestélyt rendez, melyre a pártoló tagok díjtalanul, nem tagok személyenként 1 frt. családonként 2 frt. belépti díj mellett léphetnek be. A műsor igen változatos, a mennyiben mind oly művek vannak felvéve, a melyek a nyáron tartandó országos dalosünnepre, mint összkarok vannak kijelölve.

(A polgári lövöldéből.) A június 19-iki lövészetnél 540 lövést tettek. Díjat nyertek: 1. Schubert Rudolf (IV./144.) 2. Eckert János (IV./200.) 3. Dobacsek Ferenc (IV./201.) 4. Geiger József (III./244.) 5. Sigmund Károly (III./315.) Legtöbb egységért: 1. Eckert János (14 kör.) 2. Schubert Rudolf (12.) Legközelebbi lövészet 26-án 150 méter távolságról.

(Születések, halálozások és egybekelések statisztikája.) A mult héten született 6 fiú és 11 leánygyermek. Elhaltak: Mogo Dobrila gör. kel. 5 napos. özv. Máyer Jánosné gör. kel. 71 éves, Beretics Károly rom. kath. 6 napos, Gizlár Roza rom. kath. 3 éves, Klausz Krisztina evang. 5 hónapos, Sztojkovics Pál gör. kel. 56 éves, Baics Milorád gör. kel. 28 napos és Rebmann József 77 éves korában. Egybekeltek: Guth József — Graul Annával, Hertl János — Wahl Magdolnával, és Tipesor Mátyás — Vinkovics Máriaival.

(Ujvidék város hadapród iskolai alapítványa.) Közöltük annak idején, hogy Ujvidék városa az ujan létesített honvéd hadapród iskoláknál egy alapítványt tett. Ez alapítványi helyre lapunk más helyén a városi tanács pályázatát hirdet. Közérdekűnek tartjuk tehát a felvételi feltételeket egész terjedelmében közölni. 1. A növendékek eltartásának és kiképzésének költségei az állami költségvetést illetőleg a honvédelmi tárczát terhelik; e tekintetben tehát a honvéd hadapród iskolákban valamennyi hely díjmentes hely, s a növendékekért csak az évi tandíj fizetendő. 2. Jelenleg a tandíj a következő mérvben van kiszabva: a) A m. kir. honvédség cs. és kir. közös hadsereg és hadtengerészet tényleges nyugdíjas és rokkant állományának összes állománycsoportjaiba tartozó tiszték, evangélikus és gör.

Éjfél felé hazament az asszony népség, csak a férfiak közül maradtak ott még, de azok is alig bírtak már a lábukon megállani. Elekesült a falu.

Egyszerre rémült kiáltás tölté be a levegőt, a félre vert harangok búsan kongtak. Az emberek ijedten szaladgáltak.

Lángban állott Kabos Józsiék háza.

A lángok magasra csaptak fel. Az emberek tehetetlenül állottak körül az égő házat. Az oltásra senki se gondolt. Ekkor hirtelen egy ember kiáltott fel:

Hát Kabos Józsi meg a felesége hol van?

Az emberek szétnéztek, midőn az izzó zsarátokok által eltorlaszolt ajtón át megjelent Józsi, meg a felesége halotthalványan az ijedtségtől.

Ekkor egy rekedt ordítás rázta meg a levegőt:

— Megégték! Elpusztultsz hűtlen! Meghalsz csábító!

E pillanatban izzó gerendák temették el Kabost és Piroskát.

. Az emberek az ijedtségtől elmúlva néztek a kaczagva elrohanó Bodor Pali után

Piatra Arsa.

(Carmen Sylva után.)

A szép Pauna igen büszke volt. Nem hiába volt az a szép nagy fekete szeme, az éles sarkot képező szempilláktól környezve és sasorra. Szája inkább nagyobb volt, de szépen metszve és midőn beszélt vagy nevetett, mindkét fogsora mint elefántesont tündöklött kifelé. Bogárfekete fürtjei mint egy korona omlottak

katholikus katonai lelkészek, katonai tisztviselők, katonai karmesterek, altisztek és rangosztályba nem sorolt katonai havidijasok törvényes vagy törvényesített fiai számára évenként 12 forint, b) tartalékos és szolgálaton kívüli viszonyban levő tisztok, továbbá udvari és polgári állami tisztviselők és alkalmazottak, nemkülönbön törvényhatósági tisztviselők törvényes vagy törvényesített fiai számára évenként 80 ft. A felvételi feltételek: 3., 1. A pályázó magyar állampolgársága: igazolandó a törvényhatósági vagy a járási tisztviselő által kiállított honossági bizonyítvánnyal, a melyben a községi illetőség is kitéendő. 2. A pályázó testi alkalmassága a katonai nevelésre: igazolandó valamely honvéd vagy közös hadseregbeli (haditengerészetbeli) tényleges állománybeli orvos által szabályszerűen kiállított orvosi véleménynyel; a beoltás pedig — a mennyiben azt az orvosi vélemény nem igazolná — külön himlőoltási bizonyítvánnyal. 3. A megkívánt előismeretek, vagyis valamely középiskola (gymnasium, reáliskola, magyarországi polgáriskola, a fiúmei községi polgáriskola) négy alsó osztályának legalább „elégseges“ eredménnyel történt elvégzése; ezen előismeretek igazolandók az elmúlt iskolai évi vég bizonyítvánnyal és a folyó iskolai év I. és II. tanidőszakának iskolai értesítőjével, továbbá legalább „elégseges“ eredménnyel letett felvételi vizsga által. A latin vagy görög nyelvből nyert „elégseges“ osztályzatok figyelembe nem vétetnek. 4. Kifogástalan erkölcsi magaviselet: igazolandó erkölcsi bizonyítvánnyal, azonban csak akkor, ha az iskolai bizonyítványban a kifogástalan erkölcsi magaviselethez vonatkozó adat nem foglaltatik, vagy ha a beletetés nem közvetlenül valamely nyilvános iskolából történtek; 5. A betöltött legkisebb és a túl nem haladott legmagasabb életkor, vagyis az elért 14-ik és a túl nem haladott 16. életév, a mely megállapított életkor a felvételi év szeptember 1-ére vonatkozik. Ezen életkor keresztlevéllel vagy születési bizonyítvánnyal igazolandó. Az alapítványos helyekre pályázók részéről ezen kívül: 6. Különös igazolása annak, hogy a pályázó az alapító oklevélben foglalt feltételeknek megfelel. Folyamodványok fizetési helyekért a pályázók hozzátartozói (anya, gyám, anya) által közvetlenül a pécsi, vagy a nagyváradi honvéd hadapród iskola parancsnokságánál nyújtandók be. — Pályázati folyamodványok, a folyó évben kivételesen

csak június 15-től kezdődőleg augusztus 15-ig fogadtatnak el az említett parancsnokság által. Oly pályázók, kik a felvételi vizsgát csak horvát nyelven képesek letenni, folyamodványukat a pécsi honvéd hadapródiskolánál nyújtásuk be. A megállapított határidőn túl beérkező folyamodványok visszaadandók és nem vétetnek figyelembe. A kérvényekben kifejezés adandó annak, hogy a folyamodó az „Utastás a pályázók felvételére nézve a m. kir. honvéd nevelő és képző intézetekben“ határozványait teljertalmulag ismeri és kötelezi magát az ezen utastásban meghatározott valamennyi feltételnek megfelelni. Az írásbelileg és szóbelileg megejtendő felvételi vizsgák a folyó évben kivételesen szeptember 26—30-ig tartatnak meg. — A felvételi vizsga magyar nyelven teendő le, melyet a pályázóknak oly mérvben kell tudniok, hogy az eredményteljes oktatás lehetősége e tekintetben biztosítva legyen. Pályázók, a kik horvát tannyelvű iskolákat végeztek a felvételi vizsgát utóbb említett nyelven is letehetik; a magyar nyelvnek nem tudása — a pályázóknak egyébként jó képessége és megfelelő előismeretei mellett — nem képez akadályt a főlvetelre.

(**Drága utazás a Suez-csatornán.**) A legnagyobb hajó, mely eddig a Suez-csatornán átevezett, a Rossia nevű páncélos, amely 146 méter hosszú és 12.000 tonna tartalmu. Az orosz hadiflottának ez a legnagyobb hajója, amely néhány angol páncélos mellett az összes tengeri nagyhatalmak legnagyobb hajói közé tartozik, ez év elején indult el a kínai vizekre Cyrill Wladimirovics nagyherceg vezénylete alatt. A hatalmas hajó 2000 tonna szénrakománnyal és néhány 12—20 centiméteres ágyúval, átlag 8 és fél méter mélyjáratú, úgy hogy a nyolcz méter mély vizű Suez-csatornán nem mehetett volna keresztül. Nem maradt más hátra, mint a szénrakomány egy tekintélyes részét kisebb hajókra átszállítani, a hajókon levő ágyukat pedig akként elosztani, hogy a hajó átlag 7-8 méter mélyen haladhasson. Így azután 28 óra alatt sikerült több vontatóhajó segítségével átvinni a Rossia-t a Suez-csatornán. A vontatás ideje alatt be kellett szüntetni minden egyéb közlekedést. A Suez-csatornán való hajózás egyike a legdrágább tengeri utaknak a nagy átkelési díjak miatt, s így elképzelhető, hogy a Rossiaért is tekintélyes összeget kellett fizetni. Nem számítva az átrakodás és egyéb költségeket, csupán átkelési díj fejében 18.000 forintot fizettek.

(**Százmalom áldozata.**) Gerber Miklós szeghegyi lakos 1 éves fia a Feketehegy felé vezető úton levő százmalomban a forgók közé

került és pedig oly szerencsétlenül, hogy mindkét lábát: jobb lábát 2 helyen, ballábát 1 helyen, összetörte. Rögtön összehívták a hegyesi, szeghegyi és feketehegyi orvosokat, kik a fiu mindkét lábát amputálni akarták, de a fiu atyja nem egyezett bele és így a fiu 18 órai szenvedés után meghalt. A vizsgálatot meg fogják indítani arra nézve, hogy kit terhel a felelősség a baleset miatt.

(**Szállítók figyelmébe.**) Az Ujvidéken állomásozó m. kir. 6. honvéd gyalogezred 3. zászlóaljbeli honvéd csapatok részére szükséges termény és anyag járandósági cikkek biztosítása iránt a m. kir. II. honvéd kerületi parancsnokság által folyó évi július hó 14-én a a cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál Péterváradon bizottsági tárgyalás fog megtartatni. Az 1898. évi szeptember hó 1-től 1899. évi augusztus hó 31-ig terjedő időszakra a következő termény és anyagjárandósági cikkek és az alább kitett mennyiségben szükségeltetnek:

Csapattest és annak állomás helye	havonta		naponként		4 havonként
	télien	nyáron	3400	2100	
A m. kir. szabadvai 6. honvéd gyalogezred 3. zászlóalj Ujvidéken	köbméter		grammos adag		méter-mázsza
	kemény tűzifa	széna	alom	szalma	ágy
	30	7	7	7	25

Ezen cikkek szállítására vonatkozó és egyes vállalkozók által benyújtandó ajánlatok mintája, továbbá a szállítási feltételek iránt tájékozásul az illető hirdetések szolgálnak. Az e részben kibocsátott „Hirdetmény“ és a „Szállítási feltételek füzet“ az ujvidéki honvédzászlóalj irodában bármikor betekinthező.

(**Ragados állati betegségek állása.**) Bács-Bodrog vármegyében jun. 13-án. Veszettség: Bajsa 2 udvar, Báth Monostor 2 udvar, Ó-Becse 2 udvar, Ó-Szivác 1 u., Ó-Verbász 1 udvar, Priglevicza-Szt. Iván 1 u., Ujverbász 1 udvar, összesen 7 község 10 udvar. Takonykór és bőrféreg: Ada 1 u., B.-Keresztur 1 u., Jankovác

homlokára és az emberek tréfából Pui de Imperatnak (császár fiatalának) is hívták, midőn széles vállával nagy léptekkel haladt előre, fejét magasra tartva, mintha vinne valamit. De nem volt oly büszke, hogy ne fordította volna meg fejét és ne szólt volna hozzá, midőn Tannas mellett elment.

Ha azonban ő vele hozták szóba őt, akkor arcába szökött a pir és éles felelettel büntetete meg az így beszélőt.

Tannasra igen irigykedtek a többi legények, mivel Paunával való eljegyzését biztosra vették. Ekkor háboru ütött ki és Tannasnak is el kellett menni a haddal a Dunához. Pauna elnyelte könnyeit az emberek előtt, de hogy titkon mennyit hullatott, senkise merete kérdezni.

Mindig úgy tudta magának beosztani, hogy az elsők közt volt, kik a faluban a hadseregről hírt kaptak és midőn egymás között az első csatákról beszéltek, a kőkereszthez támaszkodott ott a falu elején, oly szédülést fogta el az erős Paunát. Éjjel nem jött álom szemeire és sokszor világot kellett gyújtania, hogy ne lássa a rémképeket, melyek előtte Tannast sebekkel borítva, haldokolva és holtan ábrázolták.

Igy ült ott az ágy szélén, még felültözködve, késő éjjel és nem tudta, hogy ki valaki a ház körül sompolygott és most ablakán bepillant. Nem is tudta, hogy szép most, kitárt szemekkel bámulva maga elé, kezeit térdén összekulcsolva. Ugy tetszett neki, mintha Tannast látná és a másik pillanatban már hallotta halk hangon: „Pauna, kérlek édesem, jer ki hozzám! ne félj, én vagyok Tannas!“

Már az ajtókilincsen volt Pauna keze; most már kiűn állott és azonnal átélve érezte magát. De ő védekezett és szilárd hangon kérde:

„De valóban te vagy? Nem akar valaki bolonddá tartani?“

„Nem, itt fogd meg gyűrűdet Pauna és itt nyakamon az érmet; nem bírtam tovább kiállni, eljöttem megnézni, valjon hű maradtál-e hozzám!“

„Ki küldött el tehát a seregtől?“

„Engem? Senki!“

„Senki? és te azért itt vagy? Hát nincs már háboru?“

„De igen, még folyik a harc, de én titkon eljöttem hozzád való szerelemből, édes Paunám!“

„Hozzám való szerelemből?“ Pauna hangosan felkaczagott. „Azt hiszed talán, hogy örülök azon, hogy egy zászlajától megszökött szeretőm van? Menj el szemem elől!“

„De Pauna, ez az egész szerelmed? A halálba, kárhozatba küldesz tehát!“

„Menj a hova akarsz, de azt mondom, hogy soha sem leszek nőd; mert nem bírnám elviselni, hogy férjemet meg kelljen vetni!“

„Bizonyosan mást szeretsz!“

„Nem Tannas, csak téged szeretlek és éjjeleket virasztottam miattad; de ezt nem is álmodtam, hogy szeretőm gyáva katona!“

Pauna eltemetése arcát kezeibe és keservesen sirt.

„Azt gondolám, hogy örömmel fogsz fogadni és el fogsz rejteni magadnál!“

„Oh szegény gyalázat!“ kiáltá a fiatal leány. „Oh mily szegény reám nézve, hogy

jegyese vagyok; hanem azt mondom neked, előbb magának a Buczegei hegynek kell égnie, hogy nőd legyek!“

„És én azt mondom neked“ kiáltá Tannas „hogy nem fogsz engem látni addig, míg vagy holt, vagy nyomorék nem leszek!“

E pillanatban oly tündöklő, fénylő szemekkel állt a két fiatal egymás ellenében, hogy azok a sötétségben világot árasztottak.

Ekkor vörös fény terjedt el a magasban és midőn felnéztek a Buczegei szikla csúcsa látszott égni. Mindegyre izzóbb lett a fény, míg egy vörös láng esillagokat szórt az ég felé. A két szerető mintegy megkövülten állt egymás mellett. Ekkor a szomszéd házak ablakai is kinyíltak; az emberek egymásnak kiabálták, hogy erdőégés van, nem, hogy maga a hegy ég!

Ekkor megragadá Pauna a fiatal embert és messzire taszítván őt el magától, odakiáltá hozzája: „Menj innen, takard el arcodat, mert különben meghalok szégyenemben!“

Azután becsapta ajtaját és elfújta a gyerlyát.

Hangosan dobogó szívvél nézett Tannas után, mint sompolyog ez tova a házak árnyéka között, látta ablakából a hegyet mint lett izzóvá és azután ismét sötét . . . nem adott feleletet, midőn hívták a csodát megtekinteni.

E naptól fogva igen sápadtnak találta mindenki Paunát; mosoly nem játszadozott ajkai körül, mely pedig különben oly gúnyosan mutatkozott nála és a bosszantó szavakat nem rövidíté meg gyors felelettel.

1 udv., Káty 1 udvar, Kovil-Szt.-Iván 2 udv., Kulpin 1 udvar, Mélykut 1 udvar, O-Becse 2 udv., összesen 8 község 10 udvar. Rühkór. B.-Martonos 3 u., Bács-Topolya 2 u., Temerin 1 u., összesen 3 község 6 udvar. Sertésorbáncz: Temerin 1 udvar. Sertésvész: Bács-Petrovo-szelló, Csonopla 1 pusztá, Csurog 1 pta, Gaj-dobra 8 udv., Mélykut, Pacsér 1 udvar, Titel, Temerin 1 udvar. Zenta 2 tanya, összesen 9 község.

(Az ártalmas telephon.) Igen kellemes kis gondolat, hogy az ember bemegy egy nyilvános telefonkabinba egészségesen s betegén jön ki belőle, nem is szólva arról, hogy tiz krajczárt fizet ezért az ártatlan mulat-ságért. Egy francia tudós cikket írt egy párisi új-ságba, amelyben kimutatja, hogy a nyilvános telefon-állomásokon hányféle betegséget szed össze az ember, hála a tisztátalan kagylóknak. Valóságos menhelyei ezek a kagylók a legkülönbözőbb bacillusoknak, ame-lyek egyik fülből a másikba vándorolnak.

(Főispánok fizetése) czimén ez idő szerint kerékszámban háromezer forintnyi ki-adás terheli az államkincstárt, négyezer forinttal több, mint eddig, a minek abban rejlik a magyarázata, hogy a budapesti főpolgármester fizetését ezzel az összeggel emelték. (Eddig ötezer forint fizetése és háromezer forint mű-ködségi pótléka volt a főpolgármesternek; a fizetése most kilencezer forint, a működési pótlék megmaradt.) A többi városi főispánok közül azok, a kiknek két-két városuk van (Szabadka-Baja, Szeged-Hódmezővásárhely) öt-ötezer, a másik két városi főispán pedig — a verseczi és az ujvidéki — négy-négyezer for-intos fizetést huz. A vármegyei főispánok is az iktató vármegyék hatóságának számará-nyához képest ugyancsak két fizetési katego-riába tartoznak, ötezer frt fizetésük van t. i.; Arad, Bács-Bodrog, Baranya, Bares, Bihar, Hont, Jász-Nagykun-Szolnok, Krassó-Szörény, Nyitra, Pest, Pozsony, Somogy, Szatmár, Temes, Torontál, Vas, Zala és Zemplén vármegyék főispánjainak. A többi vármegyei főispán négy-ezer forintos fizetést huz. Ez a fizetés-beosztás annyiban megváltozik, hogy a hivatalos lapban éppen ma megjelent királyi elhatározás szerint Hódmező-Vásárhely is külön főispánt kapott.

(Öngyilkosság.) Budai Pál zentai illető-ségü, 43 éves, nőtlen kádár, ki már ezelőtt 4 évvel is megkísérelte az öngyilkosságot, f. hó 15-én kiment a budzsáki erdőbe és egy fűzfa kiálló ágára felkötötte magát. Hullájára

Csendesen végzé munkáját, de olykor ugy elfaradt, hogy a kút szélére ült le és hideg-vizzel mosta homlokát. Némelykor ábrándozva tekintett le a kutba, majd ismét vad pillantá-sokat vetett a Buczegira. Egyszerre csak azt kezdtek harszolni, hogy Tannas a faluban volt; ez meg amaz látni vélte őt az égő he-gyek fényénél, sőt még hangját is hallották volna Paunáéval együtt.

Midőn azt e miatt kérdezték, verejtek-csöppek gyöngyöztek homlokán és ajkai kö-rül, melyek remegtek, midőn halkan megszól-lalt: „Nem volt nálam minden csendes és sötét, akkor midőn a hegy égett?!”

Pauna anyja fejét csóválta és azt vélte, hogy eme gonosz időkben sok mindenféle sa-játságos jel és tünetény fordul elő. Ekkor egy nagy véres csata híre jutott el a faluba. Pauna ezuttal legutoljára tudta meg, de gyor-san haza ment s összeköte ruháit, élelmét egy kendőbe és midőn anyja aggódva kérde, hová akar menni, csak azt felelte: „Mindjárt visz-szajövök édes anyám, ne aggódjál miat-tam!”

Az esti alkonyatban ott feküdt a nagy csatatér, ezer meg ezer halott feküdt szétszórva, lovak haldokolva hőmpölgették ma-gukat a vérel áztatott földön vagy pedig hor-gasztott fővel sántítottak tovább. Csak mesz-szebb nagy örtüzek mellett táborozott a sereg és nem figyelt többé a csatatérről jövő jajga-tásokra. Egy magas női alak vándorolt egye-dül a sorok között, miután az egész táborn felkereste és Tannas után kérdezősködött. Szi-vélyesen közeledett baráthoz ellenséghez, so-kaknak üdítő italt nyújtott és szorgalmasan

csak másnap akadtak rá s miután beszállitot-ták a felsőtemető hullaházába, orvos-rendőri boncolás után eltemették. Tettét a rajta régóta tapasztalható elmezavarában követte el.

(Tréfából halál.) Több ó-becsei munkás faanyagot szállított Kovilba hajón. Szombat este a mint a munkások vacsoráztak, Prihoda György és Kerényei Ferencz valami fölött vitakozni, kötekedni kezdettek. A tréfa közben Keresnyei torkon ragadta Prihodát és hátra akarta fektetni, mire Prihoda a kezébe levő bicskával hadonázott és azzal úgy találta hasba szúrni Keresnyeit, hogy az menten összeesett és még az nap meg is halt. Hozzá tartozóit táviratilag értesítették a szerencsétlenségről. Prihoda látva mi lett a tréfa vége, elszőkött társaitól s haza jövén itt a csendőrségnél je-lentkezett. A gyilkost elkisérték a tett szinhe-lyére és onnan a titeli járásbíróshoz, ahova az ügy tartozik.

(Vasuti bélyegek.) A nyugateurópai álla-mokban, különösen Angliában, már régóta rend-szeresítették azt a szállítási módszert, hogy a gazdasági terményeket tartalmazó küldemé-nyekre a feladó bélyegek alakjában röjja le a vasuti fuvarvételt. Julius 1-én Ausztria is kö-veti a nyugati példát. Elhatározták ugyanis, hogy próbaképpen elfogadják a bélyegekkel való frankirozást oly gazdasági cikkekkel tar-talmazó csomagoknál, amelyeket a tarifa a mér-sékelt gyorsárak közé soroz. Az erre szolgáló bélyeg két széttéphető részből áll. A nagyobbik-ra ráírják a czimet, a kisebbiket pedig a fel-vevő hivatal bélyegzőjével ellátva a feladó meg-tartja vevény gyanánt. A bélyeg ötven fillér-ről szól és tiz kilogrammos csomagoknál 330 kilométernyi, tiztől husz kilogrammig terjedő sulyu csomagoknál pedig 160 kilométernyi utra érvényes. Ez az újítás rendkívül megkönnyíti termelő és fogyasztó közötti forgalmat. Már az nagy megkönnyítés, hogy a fuvarlevél elkészí-tése feleslegesé válik. Az ilyen frankirozott csomagokat rendszerint személy- és tehervo-natok szállítják. Oly helyeken, ahol a vasuti küldeményeket kézbesíteni szokás, ezeket a csomagokat is kihordják, egyéb helyeken pedig a vasuti hivatal értesíti a czimzettet a csomag megérkezéséről. Az újítás kiterjed az osztrák államvasut és az annak üzemében levő helyi-érdekű vasutak helyi forgalmára. A csomagok-nak ily módon történő frankirozása rendkívül előnyösnek ígérkezik mind a feladóra, mind pedig a czimzettre nézve és így kívánatos,

vizsgálja a holtak arcát. Most már teljesen éj-jel lett és a hold ezüst fényével sugárza be a szomorú tért. Még mindig ide-oda vándorolt a szegény leány, itt ott letérdelt, nem egy haldokló fejét emelte kebléhez és a borzasztó-an elcsufított hullákon egy gyűrűt és érmet keresett.

Csak egyszer támolygott vissza elszörnyű-ködve, midőn látta mint fosztogatnak nők egy hullát és midőn az ujjak és csontok ropoga-sát hallotta, melyekről a gyűrűket lehúzták.

Elsietett, de csakhamar visszatért, hogy aggódva nézze meg a holtat!

Az egész tábor álomba merült már és Pauna még mindig ott tévelygett a csatatéren, a holdfényben némelykor halkan elkliáltá: „Tannase!” és sokszor jajgatást kapott fele-letül, de szomorúan nézte fejét, midőn egy korty italt nyújtott oda.

A reggel már szürkült és a hold fénye mindegyre halványabbá lön, midőn valami fénylőt látott és midőn oda közelebb lépett, egy holt feküdt ottan félig meztelenül; keze, melyen egy kis gyűrű volt, göresösen szorított valamit, úgy hogy a fosztogatók is felhagytak — mint látszik — azon reménnyel, hogy ke-zeit szétnyithatják.

Pauna felismerte gyűrűjét és „Tannase” felkiáltással a tetem mellé rogyott, melynek arca teljesen átözönölve vértől, alig volt fel-ismerhető.

Néhány pillanat múlva Pauna ismét ma-gához jött és mosni kezdé a szeretettnek ar-czát; lepergő könnyek közt vevé észre, hogy szeretőjének mindkét szeme és orra, egy vá-

hogy csakhamar Magyarországon is próbát te-gyenek a vasuti bélyegekkel.

(Hány ujság van a földön.) Nem kevesebb, mint 43.000 ujság jelenik meg a földön. Ebből 5410 a na-pilap. Budapesten egyedül több mint 30 napilap jele-nik meg. A legtöbb ujság van az Egyesült Államokban, ahol 17.000 lap szolgálja a nyilvánosságot. Azután Né-metország következik 6000, Angolország és Francia-ország 4000—4000, Japán 2000, Olaszország 1400, Ma-gyarország 1003, Spanyolország 850, China 50 és Per-zsia 6 lappal. Ha valaki az összes napilapokra előfi-zetni akarna, a póstaí viteldíjtól eltekintve, 84.000 forintjába kerülne. Ha naponta 6 órát olvasna és min-den ujságra csak öt percet fordítana, akkor az égy napon megjelent valamennyi napilap elolvasására 2 hónap, 15 nap és 50 percnyi időt kellene fordítania. Ha ily módon el akarná olvasni a világ minden lapját egy év és 218 nap alatt készülné el vele. A hirlapok 81 nyelven jelennek meg. A legtöbb nyelven az osztrák-magyar monarchiában, ahol a következő tizenhárom nyelven jelennek meg lapok; német, francia, olasz lengyel, magyar, cseh, görög, román, szerb, bunyevác, horváth, ruthén és tót. Legjobban vannak elterjedve a francia lapok, amelyeket 15 államban olvasnak, azután az angolok, amelyeket 13 és a németek, ame-lyeket 10 államban olvasnak még.

(Orvosi szaktekintélyek) véleménye sze-rint a Keleti J. budapesti elsőrangú czég által gyártatott és feltalált cs. és kir. szab. sérvkötők, orthopaediai gépek, műlábak, egyenestartók (ferdenövésűeknek) a legjobbak s legmegbiz-hatóbbak. Keleti évek óta azon fáradozik, hogy ezen a téren a legkiválóbbat és legtökéletesebbet nyujtsa, a külföldet és a legelső klinikákat tanulmányozta, miért is a legmelegebben ajánl-hatjuk e kitünő specialistát az érdeklődőknek.

Törvénszéki értesítő.

Főtárgyalásra kitűzött büntető ügyek jegyzéke.

1898. június hó 28-án.

Fehér Mátyás sikkasztás, Petrovics Lázár hamis vád és Bilitzki János lopás, Busa Já-nos és Busa Jánosné lopás.

Itélet hirdetés:

Bramberger Mátyás lopás, Lázics Lázár és Lázics Marics Danicza közokirat hamisítás, Gruits Paja, Gruits Leva és Gruits Dusan köz-okirat hamisítás.

gás által egészen át voltak metszve és ijedve látta, mint bugyog ki egyre a vér.

Most tehát biztos volt abban, hogy a sze-rető nem halt meg és sietett ajkait vízzel mosni valamint sebeit kendővel bekötözni. Tannas sóhajtozni kezdett és amint nevé hallá kiej-teni, kezével a levegőbe kapott, majd Pauna arcát tapogató sokaig. „Édes Paunám” mon-dá alig hallhatóan. „Hagyj meghalnom, vak vagyok, nem érek én már semmit sem a vi-lágon!” „Dehogynem” kiáltá Pauna; „te sze-retőm vagy és ha Isten is úgy akarja, leg-rövidebb idő alatt férjem is leszesz; most csak csendesen légy!”

Sok sok hét mult el ezen reggel óta; hetek, melyek alatt Pauna éjjel és nappal Tannas ágya mellett virasztott és őt fáradhatlanul ápolta.

Ezután egyszer két vándor haladt végig az országuton a falu felé; egy vak férfi ka-tonaruhában, érdemkeresztel mellén és egy leány ki őt karjain vezeté és ki örömmel szolt oda az arramenőknek:

„Ime itt van vőlegényem! ő hős volt! itt van mellén az érdemjel!”

„És arcán is!” tevé hozzá Tannas só-hajtva.

Sohasem ünnepeltetett még ilyen nagy la-kodalom! közlő: és távolról odatódultak az emberek, hogy sajnálatukat fejezzék ki a szép Paunának — ki erre nevetve válaszolta: „Büszke vagyok! Mert férjem hős! és hála istennek elég erős vagyok, hogy mindkettőnk-nek szerezzek kenyeret!”

Jeszeniczei J. József.

1898. július hó 2-án.

Szremacz Száva lopás, Gagics Bosko súlyos testi sértés, Stratinszki Lukács súlyos testi sértés, Fekete Pál lopás.

Itélet hirdetés:

Katyanszki Ácza, Kovacsev Miklós, Tynvtin Vása és Kovacsev Milán súlyos testi sértés, Govarsin Plató más vagyonának megrongálása, Nográdi Mihály súlyos testi sértés.

Irodalom.

A magyar huszár. A magyar huszárok dicsőségét zengi az Ország-Világ eme előkelő képes szépirodalmi hetilap most érkezett száma. Mult szombaton ünnepelte a budapesti helyőrség disze, a 16-ik huszárezred fennállásának századik évfordulóját, vele együtt az ezred győzelmes csatáinak, diadalmas harcainak emlékét. Az ünnep lelkes és meleg volt, a polgári elem együtt ünnepelt a katonasággal s azért ragadta meg a kellő alkalmat az Ország-Világ, hogy a maga módja szerint megünnepelje a száz esztendő évfordulót. Bemutatja képből és írásban az ezredet, úgy hogy a ki e szép képes hetilap e heti számát kezébe veszi, együtt láthatja az ezred dőlő tiszteit kivétel nélkül mind, élükön a mindenki által szeretett ezredessel. Pompás látványt nyújt ez a két oldalra terjedő kép, úgy hogy már akkor is diszszám volna az újságnak e heti füzeté, ha azonkívül nem volna még tele más aktuális képekkel. Azt hisszük, ezek után felesleges bővebben ezt a szépirodalmi hetilapot olvasóink figyelmébe ajánlani, a ki most a félév elején jó, kedves és mulattató lapra akar előfizetni, csak az Ország-Világra fizessen elő. Negyedévre 2 forintba kerül, mutatványszámokat ingyen küld a kiadóhivatal (V. Hold-uteza 7).

„A KERT“ f. é. 12. száma a következő tartalommal jelent meg: Konyhakertészet. Hreblay Emil: A paprika. Földi Lajos: A szamóca művelése. Liebbald Béni: Roszszul kelt a zöldség. Gyümölcsészet. Varga Jenő: Schaffer-féle Colossal málna. A bordói lé alkalmazása a gyümölcsfák megvédésére. Diszkertészet. Mauthner Ödön: A virágkorzók évadján. Mauthner Alfréd: Néhány korán nyíló évelő növényről. Vitályos: Elvényt Yucaatörzsek ifjítása. Gép- és eszközleltár. Bánásmód a szénkénegezővel. Elősdiek. Szilágyi János: A lisztharmat. Z. Gy.: A cseresznye- és szilva-kukac. Tárca. Kunszt János: A növények selejtességéről. Közletről és Távolról. Wagner János: Még egyszer a kertészek és a nomenclatura. Hírek. Apró sajközlemények. Szerkesztői üzenetek. Szines melléklet: Schaffer-féle Colossal málna. Fametszetek: Charples szamóca. A gyümölcsfák permetezése létráról. A gyümölcsfák permetezése hosszú kaucuk-csővel. Gyümölcsfák permetezése hosszú fémcsővel. Virágkorzók angol taligája. Virágdiszes hintó. Elvényt Yucaatörzsek ifjítása. Szénkénegező gép. Nyolcz sugarú csillag-ágy.

A Magyar Hirlap nyolcz év óta szolgálja már a demokracziának és liberalizmusnak az ügyét, a nagy közönség érdekét. Attól a percztől fogva, amikor először megjelent, ennek a legmagasabb érdeknek a védelme volt programjának az első pontja. Párthoz nem kötve, semmiféle bénító befolyásnak soha alá nem vetve, könnyű volt a Magyar Hirlapnak az, hogy hű maradjon nyílt és őszinte szándékaihoz, amelyek kezdettől fogva vezették. Küzdelmének az eszközei immár nyolcz teljes év óta válnak be folyvást. Kitünően értesült, mindenben igazságos alapon álló, a vidék érdekeit felkaroló gazdag tartalmu lap a Magyar Hirlap, amelynek igazi fényessége az, hogy Jókai Mór, a magyar Irodalomnak minden időkig első embere, áll a lap munkatársai élén. Fenyő Sándor a szerkesztő, a magyar írók és hirlapírók színe javát gyűjtötte maga köré, akik őt kitartó munkával követik. A munkatársak közt van Bródy Sándor, Igno-

tus, Benedek Elek, Kazár Emil, Márkus Miksa, Horváth Janka, Bárony István, Heltai Jenő, Lovik Károly, Hertzka Tivadár dr., Komáromy András dr., s akit elől, Jókai Mór mellett kellett volna emlitenünk, Türr tábornok, s még egy sereg kitünő hirlapíró, akik a rovatokat látják el. Gazdagabb tartalmu, változatosabb hirlap nincs is ezidőszerint nálunk, mint a Magyar Hirlap, amely minden szellemi előnyére ráadásul még sok kedvezményben is részesíti azokat, akik rendes előfizetői. Ezek a kedvezmények a következők: A Magyar Hirlap új előfizetői ingyen kapják meg az illusztrált 48-as almanachot, melyet a szabadságharc ötvenéves jubileumára ad ki a lap az idén. Bolti ára ennek az almanachnak 1 frt. Jókai Mór dedikált arcképe van hozzá csatolva. A Magyar Hirlap a most folyó érdekes regény eddig megjelent részét szintén ingyen küldi meg azoknak, akik a lapot, mint új előfizetők kezdik járattatni. Az előfizetők az Évszak című gyönyörű divatlapot negyedévre csak nyolczvan krajczárnyi potom árért kapják. A Kis Világ című illusztrált pompás gyermeklapért viszont csak 50 krajczárt kell fizetniök egy negyedévre azoknak, akik a Magyar Hirlapot is járattják. A Magyar Szalont, ezt a kitünő képes heti lapot, szintén kedvezményes áron kapják a Magyar Hirlap előfizetői. Aki a két lapra együtt fizet elő, az egy évre 24 frt helyett csak 20 frtot, fél évre 12 frt helyett csak 10 frtot, negyed évre 6 frt. helyett csak 5 frtot fizet. A Magyar Hirlap minden évben karácsonykor remek albumot ad ki, amelyet az előfizetők teljesen díjtalanul kapnak meg. A Magyar Hirlap előfizetési ára: Negyedévre 3 frt 50 kr. Egy óra 1 frt 20 kr. Ezért az összegért a lapot postán küldi a kiadóhivatal bárhova. Előfizetni bármely naptól kezdve lehet. Mutatványszámot a lap ingyen küld 2-3 napig mindenkinek, aki ezt kéri. A Magyar Hirlap kiadóhivatala Budapesten van V. Hold-uteza 4.

A „Magyarország“ ma a legelterjedtebb budapesti napilap. Pedig nem mesterségesen terjesztetik, még a reklámnak ma már nem szokatlan nagyságát sem ütötték meg mellette, hanem saját belső értéke tette közkeletűvé a közönségnek mind szélesebb rétegeiben. A Magyarországi specialitás a magyar zurnalisztikában, specialitás nemesak megjelenési idejénél fogva, a mely lehetővé teszi, hogy már korán reggel ott legyen a vidéki olvasó kezében is s azt a nap eseményei felől a legkorábban és a legpontosabban tájékoztassa, hanem főleg azért, mert független lap, a melyre a hatalomnak semminemű befolyása nincs s a mely minden kottéria és klikk beavatkozását távol tartja magától. Eppen azért a hogy itél, mindig érdekes, még az ellenkező nézetben levőnek is, mert hiszen mindig azt fejezi ki, a mit meggyőződése a külön egyéni, osztály- és klikk-érdekek felett egyetemes igazságnak és általános érdeknek vall. A meggyőződés erkölcsi hatalmának ritka példáját mutatja p. o. az a siker, a melyet a Magyarországi az önálló vámtörvénytervezet folytatott küzdelmében eddig is elért. Mikor a hivatalos politika annyira álmos, mikor a közönség már-már lemondott arról, hogy közügyeinek menetére befolyást kívánjon gyakorolni: ennek az egyetlen publicisztikai tényezőnek, a Magyarországnak volt bátorsága és volt agilitása hozzá, hogy az önálló vámtörvénytervezet kérdését mint gazdasági kérdést közjogi integritás kérdésével összekapcsolja s mind a két kérdést állandóan napirenden tartsa.

A Magyarországon emellett igazi újság. Eleven, pezsgő, ötletes, éberszemű. Nem hagy észrevétlenül semmit, a mi észrevenni való s a hirszolgálatás legmodernebb módján valósítja meg a régi közmondást, hogy: „duplán ad, aki hamar ad.“ E mellett gondoskodik olvasói irodalmi szükségletéről is. Tárcaiban a legjavát találja annak, a mit a magyar irodalom e nemben termel. Regényei — akár eredetiek, akár fordítottak — mindig meg tudják egyeztetni az újságregény kívánalmait az irodalmi előkelőség színvonalával.

A Magyarországot Holló Lajos és Inczedy László szerkesztik s főmunkatársa Bartha Miklós, az elismerten legkiválóbb magyar publicista.

A Magyarországon ára: Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr. Egy hónapra 1 frt 20 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Teréz-kört 19.

Közgazdaság.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

A gazdasági magvak forgalmában jelenleg, mint évente ilyenkor a jellemző nyári nyugalom uralkodik, csupán a kölesfélék különösen muharmag és paprikaköles képezték még némi

forgalom tárgyát. Pohánka és mustármagnak is volt még kelendősege.

Tarlói épamag ára szilárd.

Védekezés az aratási sztrájk ellen.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a törvényhatóságok fejeihez rendeletet intézett, melyben a netán tervezett aratási sztrájk megállítására érdeklődésben tudatja, hogy Mezőhegyesen, Kis-Béren, Bábólnán, valamint Beregmezőben, Szolyván nagyobb számú számföldtől arató munkást tart készületben s az egyes munkaadóknak a sztrájkoló munkások pótlására e készületből fogja a szükséges munkaerőt rendelkezésre bocsájtani a következő feltételek mellett:

1. Csak az a munkaadó kaphat munkást, a ki az aratási munkára tényleg szerződött munkásokat s munkásai az ő hibája nélkül tagadták meg a szerződés teljesítését s az alkalmazott hatósági közbelépés nem vezetett sikerre, a munkaadó helyben és a környéken a közvetlen szomszédjai által fizetett munkabér és föltételek mellett munkásokat nem kaphatott. 2. Ezekről javaslatot tesz a járási főszolgabíró a főispánhoz, távollétében az alispánhoz. Ha a munkakirendelés jogosult, akkor a kötelezettségekre (munkabér, szállítás, élelmezés) az illető magát kötelezi. A munkások kirendelését a földmívelésügyi miniszternek táviratban jelentik be, illetőleg itt kéri a szükséges munkásokat. Minthogy nincsen kizárva annak a lehetősége, hogy olyan munkaadó is jelentkezhetik, a ki a fölsőleges munkakészletből olcsóbb munkaerőt remél szerezni s magukeresett ürtgyet szerződött munkásainak elbocsátására s maga adott okot a sztrájkra, a miniszter kijelenti, hogy ilyen munkaadónak semmiesetre sem fogja a szükséges munkaerőt átengedni, mert ebben az esetben az intézkedés célját tévesztene s jövőre még súlyosabb helyzetet teremtenének. 3. A vasuti állomástól a munka helyéig a munkaadó köteles a szállításhoz gondoskodni. Ha a munkaadó kifejezetten mást nem kér, a munkások szállítása az első személyvonattal történik a rendes szállítási kedvezményvel, tudniillik félmenetjeggyel. A munkástartalékból 40—50 munkásnál kisebb csoportot rendszerint át nem fogadják engedni. A főszolgabírákat, rendőrkapitányokat városokban táviratban értesítik a munkások kiszállásáról, hogy a biztonsági intézkedéseket megtehessek. 4. Ha a munkaadó a munkásokat a munka befejezte előtt a miniszter által elfogadott ok nélkül elbocsátja, az esetben a munkaadó a szállítási költségeken felül a munkások három, illetve öt heti munkabérért köteles a földmívelésügyi miniszternek megfizetni. A munkaadó élelmezi a munkásokat a munkások lakására való érkezéig. A munkások kapnak páronként minden napra, akár heverő, vagy helyben beteg napokra 0.5 klg. buzalisztet, 1.00 klg. árpalisztet 1.00 klg. rozslisztet, 0.24 klg. hüvelyest, 0.06 klg. sót, zsirválság fejében napjára 3.5 krt; hetenként 1.12 klg. húst, ezenkívül kapnak, de csakis a munkanapokra az aratók 0.3, a kötősök 0.2 liter pálinkát. Tüzelőanyagot és a munkatelepre szállítva egészséges friss ivóvizet. A pálinka a munkás kívánságára készpénzzel megváltható. Melyelyes burgonyával pótolható. 5. Munkást a tartalékból három, esetleg öt heti tartamra adnak.

Forgalmi korlátozások. Tudnivaló mily szomorúak nálunk az állategészségügyi viszonyok és mennyire káros a közgazdaságra nézve, ha a kormány tovább is közönyösködik, illetőleg elmulasztja a kellő ovintézkedéseket foganatosítani, melyekkel a szarvasmarhák között pusztító ragadós tüdőlob terjedését és a sertések között a sertészvész grasszálását megakadályozni tulajdonképpen kötelessége volna. Ausztriában a kormány elővigyázóbb és a fertőzéstől félve, az osztrák belügyminiszter e hónap 24-én kezdődő érvényességgel a következő intézkedéseket léptette életbe Magyarországot illetően:

I. Ragadós tüdőlob miatt a szarvasmarhák Ausztriába való bevitelére Magyarország következő törvényhatóságainak területéről tilos: a) Vármegyék: Árva, Lipta, Nyitra, Pozsony, (Csallóköz sziget területének kivételével.) Szepes, Trencsén és Turóc vármegyék területéről és Moson vármegye rajkai járásának területéről. b) Város: Pozsony. Ezen törvényhatóságok területéről a szarvasmarhák mindazonáltal a bécs-szt-marxi

később beérkező folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

Ujvidék szab. kir. város tanácsának 1898. évi, június hó 15.-én tartott üléséből polgármester helyett:

Mészáros Gáspár s. k.
tanácsnok.

Profuma Béla s. k.
főjegyző.

NYÁRI MENETREND.

1898. május hó 1-jétől.

		Személyvonat		Vegyesvonat	Gyorsvonat
		ó.	p.		
Budapest	ind.	10 20	7 35		240
Szabadka	érk.	4 09	1 —		557
"	ind.	5 40	1 47	4 —	609
Hegyes-Feketehegy	érk.	6 57	2 57	6 02	657
"	ind.	6 59	2 58	6 07	658
Verbász	érk.	7 14	3 13	6 30	710
"	ind.	7 19	3 18		711
Ujvidék	érk.	8 29	4 14		756
"	ind.	8 36	4 21		803
Zimony	érk.	10 51	6 32		935
"	ind.	11 12	6 55		950
Belgrád	érk.	11 22	7 05		10 —
Belgrád	ind.	4 15	8 05		531
Zimony	érk.	4 26	8 16		540
"	ind.	4 56	8 50		611
Ujvidék	érk.	7 42	11 07		743
"	ind.	8 02	11 14		750
Verbász	érk.	9 07	12 11		832
"	ind.	9 12	12 15	5 12	833
Hegyes-Feketehegy	érk.	9 30	12 32	5 37	845
"	ind.	9 33	12 33	5 42	846
Szabadka	érk.	10 53	1 46	7 47	934
"	ind.	11 26	2 20		946
Budapest	érk.	7 05	7 35		105

Hegyes-Feketehegy. — ind. 8⁴² d. e. — 7³⁰ este
Kula ér. 9⁷ — 7⁵⁰ " 9¹² — 8⁰⁴ "
Torzsa " 9⁴¹ — 8²⁷ " 9⁴² — 8²⁸ "
Palánka " 11¹⁹ d.e. 9⁴⁴ este — —

Palánka ér. ind. 5⁰⁸ reggel — 3²⁷ d. u.
Torzsa " 6⁴⁰ — 5² " 6⁴⁷ " — 5²⁸ "
Kula " 7¹² — 5⁵² " 7¹⁷ " — 6⁰⁷ "
Hegyes-Feketehegy. " 7⁵¹ d.e. 6³⁷ est. " — —

A dupla fekete vonalak éjjeli időt jeleznek.



6661. szám

kig. 1898.

Hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város törvényhatósági bizottsága a Klotild Főhercegnő ő császári és királyi Fensége által alapított és védnöksége alatt álló czirkveniczai tengeri gyógyhelyen, az ugynevezett „László gyermekotthon“-ban egy alapítványt létesítvén, ezennel közhírré tesszük, hogy ezen alapítványi hely a folyó évben fog először betöltetni.

Az alapítvány elvezetésében kizárólag ujvidéki községi illetőséggel bíró szegénysorsu gyermekek részesülhetnek, ha az 5. évét betöltötte, de a 15. évét még el nem érte s ha orvosi bizonyítvánnyal igazolják, hogy tengeri fürdőt szükségelnek.

A gyermekotthonban fel nem vehetők: gyógyíthatatlan, idiotikus, epileptikus, tu-

berculosusos gyermekek, valamint vörheny, bárányhimlő vagy trachomában szenvedők, vagy oly családból származottak, melyben az utolsó hat hét alatt a fentnevezett betegségek egyike előfordult.

Az alapítványra igényt tartók felhívattak, hogy kérvényeiket f. évi július hó 31-éig a városi tanácshoz nyujtsák be.

Később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

A kérvények a következő okmányokkal szerelendők fel.

- 1.) születési bizonyítvánnyal;
- 2.) illetőségi bizonyítvánnyal;
- 3.) szegénységi bizonyítvánnyal, melyben megemlítendő, hogy a folyamodó az oda és visszautazás költségeit képes-e fedezni vagy sem;

- 4.) orvosi bizonyítvánnyal a megállapított betegségről;

- 5.) orvosi bizonyítvánnyal arról, hogy a felveendő családjában az utolsó hat hét alatt ragályos betegség elő nem fordult.

Ujvidék szab. kir. város tanácsának, 1898. évi június hó 16-án tartott üléséből.

polgármester helyett:

Mészáros Gáspár s. k.

1-2

tanácsnok.



T. CZ.

Az igen tisztelt közönség becses figyelmét bátorodom jól berendezett

 **KÖNYVNYOMDÁMRA** 

felhívni; mindennemű kivitelű és jutányos nyomtatványokkal szolgálhatok.

Tisztelettel

Hirschenhauser Benó.

354. szám
b. v. 1898.**Árverési hirdetés.**

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbíró 1897. évi 18420. számú végzése következtében Dr. Gaál Ödön ujvidéki ügyvéd által képviselt Ruzsák Henrik javára özv. Trogmayer Gyuláné ellen 167 frt 18 kr. s jár. erejéig 1897. évi augusztus hó 23-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1020 frtra becsült szoba butorok és tűzi fecskendőkből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. bíróság 346. 1898. számú végzése folytán 167 frt. 18 kr. tökekövetelés, ennek 1896. évi április hó 24 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 62 frt 70 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Ujvidéken alperes lakásán leendő eszközzésére **1898. évi Julius hó 2-ik napjának dél előtti 10 órája** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legfőbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is fogatosítottatni fog.

Kelt Ujvidéken 1898. évi június hó 14-ik napján.

Basch Sándor
kir. bir. végrehajtó.

13802. szám
kig. 1898.**Hirdetés.**

A városi mértékhitelítő hivatal elhelyezésére folyó évi szeptember hó 1-én a városnak birtokba bocsájtandó következő helyiségek kívántatnak bérlet útján biztosítottatni.

- 1) 1, 16—20 méter hosszú és 6—7 méter széles magtár vagy istálló helyiség.
- 2) 1, 16—20 méter hosszú és 6—7 méter széles fészter tágas udvarral és kúttal.
- 3) 1 iroda helyiség.
- 4) 3 lakszoba, 1 konyha, 1 élés és 1 fakamra

Felkéretnek fenti üzleti és lakhelyiségekkel rendelkező háztulajdonosok, hogy ebbeli bérleti ajánlatukat a városi tanácsához mielőbb benyújtani sziveskedjenek.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa 1898. évi június hó 17-én.

polgármester helyett:

Mészáros Gáspár s. k.
tanácsnok.

2—3

KIADÓ

Ujvidéken, futtaki-utoza 78. sz. alatti házamban levő, már 50 éve fennálló

dohány és italárudával

egybekötött

jó forgalmu fűszer és rövidáru üzletül
szolgáló

Bolthelyiség

a hozzá tartozó egy, esetleg két szoba, konyha, pincze és udvari raktárral f. évi augusztus vagy szeptember hó 1-től.

Bővebb értesítést ugyan-e házban ad

2—2

Sztánakovics József.

A világ minden tárlatán első kitüntetést nyert.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya!**Borszék**

Gyógyfürdő Erdélyben, Csikmegyében, a fenyvesek házában.

Fürdőidény tartama jun. 15-től szept. 15-ig. Utazás Szász Régenig vasuton, onnan a fürdőigazgatóság által szubvencionált gyorskocsin. E gyorskocsikra előjegyzést tehetni Miklós-Görög vállalkozóknál Szász-Régen. Déli utirány: Brassó Csikszereda vasuton, onnan kocsin.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya: megrendelhető Igazgatóságnál Borszék. Kapható mindenütt. **(Ujvidéken Wagner testvérek és Dietzgen Imre és fia uraknál)**

Fürdők, borvizüzletre nézve minden felvilágosítással, prospectussal, árjegyzékkel szolgál a fürdőüzlet igazgatósága Borszék.

Posta, távirda helyben.

Megrendelhető: **igazgatóság Borszék.**

Millenniumi nagy éremmel is kitüntetve.

Nincs többé lábfájás

sem tyúkszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdagana, sem fagyos láb, sem lábégés, rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét Dr. HÖGYES-féle az egész világon szabadalmazott Asbest talpzetélet látja el.



Párja egyszerű —.60 kr. kottós vastagságú frt 1.20. Az Asbest talpbélés kitinőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek odig 22500 pár szállított. Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. franco. Felvilágosítások és prospectusok köszönetnyilvánítások ingyen.

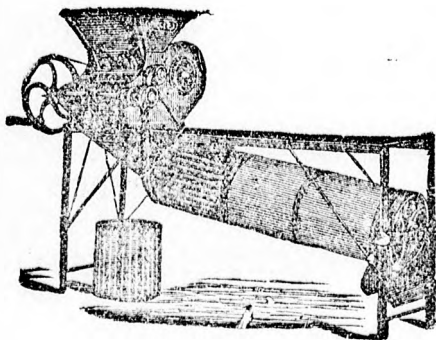
Általános Asbestáru-gyár betéti társaság Budapest, VI., Sziv-utoza 18.

Viszonteladóknek megfelelő árengedmény.

Millenniumi kiállítás 1896: Nagy millenniumi érem.

STAHEL és LENNER Budapest,
Trieur- és lemezlyukasztó-gyár.

Gyár: Katona József-uteza 8. sz., Margithid és nyugoti pályaudvar közt.



Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

Trieurök: a konkoly és bükkönynek a buza, árpa vagy rozs közüli kiválasztására.

Trieurök: a zabnak vagy árpának a buza közüli és a gömbölyü magvak kiválasztására.

Lenceszitító és osztályozó trieurök: az árpa kiválasztására és a lenese osztályozására.

Osztályozó-Trieurök.

Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek

minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. — Elvállalunk Gutjahr és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök csekély költséggel a trieur beküldése mellett ezen szabadalmazott trieurökké átalakítását.

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatai.

Lyukasztott vagy hasított lemezek tetszés szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági célokra.

2—10

Árjegyzékek vagy mintakönyvnek ingyen és bérmentve küldetnek.